

Следователно в хода на историята на традиционната българска народна култура постепенно са се откривали възможности за включване на рома в драматургията, в сценографията, в артистичното превъплъщение на празнично-обредно зашифрованите интенции и инвенции. Всичко това винаги е било поставено под един общ и константен „корен“ – този на оприличаването на циганите (като род и индивид) с онова „отгатык“, „ненашето“, „чуждото“, с характеризиращото иманентната и мистериозната спецификация на „другия свят“. Светът на хтоноса, на конкретно ситуативно неужното и опасното, на застрашаващото нормологичния ритъм, стабилитета на социокултурния хомеостазис на роденото, битуващото и дължимото за пребъждане в пределите на изконно исторически и социално дефинираното пространство е бил всъщност за всекидневната перцепция пространството на циганската екзистенция, на специфичната „упорядъченост“ на този събитийен хаос, на мистичната херметизираност на регулативните вътрешноетнични явления и процеси и т. н.

В пластове на традиционната народна култура (макар и зримо да присъстват само тези корелации на ромското проявление с патоса на одиозния „друг свят“) постепенно са се осъществявали дискретни семиотични и семантични „изпразвания“. Извършвали са се и „пренасания на високоволтажни напрежения“ от този дискурс в посока на възприемането (незабележимо, но постепенно и последователно) на циганите и като „социален боклук“. Именно върху основата на тяхната митологично-религиозна и празнично-обредна обрисованост като репрезентация на хаоса, нечистите и магически сили, на профанното, нецелесъобразното, на опасното и заразното, на предполагащото особено внимание към своето появяване и присъствие в човешкото всекидневие и т. н.

Постоянната в историята гледка за близка дистанция на ромските поселения до сметищата също е затвърдявала косвено и подсъзнателно подобни усещания, представи и предразсъдъци. Това вероятно е било неосъзнато подсилвано от непосредственото пребиваване (денем и особено нощем) сред грамадите от боклук на сметищата. Подобно присъствие действително оставя крайно неприятни впечатления, усещания, аналогии и възпоминания. Който е бил